

NOVE NOVICE

Z RIBNIŠKO-KOČEVSKEGA KONCA

november 1992 • cena 75 SIT • št. 39

Poštšina plačana pri pošti 61310 Ribnica

- Miha Mate:

UMETNIŠKI NAVDIH IZ MLADOSTI

- Nove novičke:

**STAVKE NA ITASU, RIKU
IN DONITU**

**KOLIKO GLASOV ZADOSTUJE
ZA PADEC VLADE**

GORIČAN MED GREGORJANI

- Vaš intervju:

VOJKO ŠTANFELJ

- 500-letnica:

**NAMESTO PATENTA STABILNE
RAZMERE**

- Vesna Štefančič:

ZASVOJENOST MED MLADIMI

ALLCOM d.o.o.

Roška 9, Kočevje, tel.: 061/853-513

OSEBNI RAČUNALNIKI:
386/SX/25/45 MB: 386/33 MHz/45 MB
TELEFAXI: NISSEI, PANASONIC
FAX PAPIR: NAJCENEJE V SLOVENIJI!
NOVO: PIŠARNIŠKI IN DIREKTORSKI STOLI!
- PO NAROČILU

pizze vseh vrst
sadne kupe, sladoledi
pestra ponudba pijač

NOVO:
hamburgerji
topli sendviči

POSEBNA PRILOŽNOST:
Skupina, ki naroči 6 pizz, dobi eno brezplačno
PRIČAKUJEMO VAS S PRIJETNO GLASBO
IN PRIJAZNO POSTREŽBO!

Delovni čas: vsak dan od 10.-23. ure

JANI JUVANČIČ
61316 ORTNEK, tel. 061/781-140

TRGOVINA S ŠPORTNO OPREMO

ZA MRZLE DNI SMO PRIPRAVILI:

- Kolekcijo puhovk NORTHLAND	11.430,00
- zimskih bund	
otroške 5.950,00	odrasle 6.490,00
- bombažnih nogavic	en »bund« 360 SIT
- pestro izbiro trenirk	

del. č. od 9. do 13. ure in od 15.30 do 19. ure
sobota od 8.30 do 13. ure

KOČEVJE, LJUBLJANSKA 9a - tel.: 851-983

Dekorum d.o.o.
POSLOVALNICA

Gracija

KOČEVJE, TZO 12-18
tel.: (061) 852-192, 851-415

Za lepši danes...

za lepši jutri...

za vaše ugodno počutje...

ekskluzivno in klasično spodnje
PERILO

Preberite pravo darilo svojemu partnerju! Vstopite
v bogato založeno trgovino in zaupajte svoje želje
prijazni prodajalki!

"Gracija" - ime, ki se ne pozabi!

KOVINOTEHNA

AKCIJSKA PRODAJA V NOVEMBRU

Bela tehnika:

- Pralni stroj Gorenje PS 350 - 56.000 SIT • Štedilnik 2 + 2 + elektronski vžig - 49.800 SIT
- Skrinja ZS 31 - 56.800 SIT, ZS 33 - 59.100 SIT, LTH 380 - 57.400 SIT •

Nakup bele tehnike na pet čekov (1 + 4) brez obresti.

Električni kabel:

PPP 3 x 1,5 - 54.000 SIT
PPP 3 x 2,5 - 74.000 SIT

PGP 3 x 1,5 - 54.000 SIT
PGP 3 x 2,5 - 74.000 SIT

Bojlerji TIKI, sanitarna armatura ARMAL in ostali instalacijski material po zelo ugodni ceni!

Prodaja na 3 čke (1 + 2) nad 7.000 SIT ter na 4 čke (1 + 3) nad 14.000 SIT brez obresti.

TRGOVINA KOVINAR Reška c. 23, tel. 853-621, fax. 851-613, del. čas od 8. do 12. ure,
od 16 do 18.30 ure, sobota od 8. do 12. ure.

KOVINAR Kočevska Reka 48, tel. 800-043, del. čas: od 8^h-15^h,
sobota od 8. do 12. ure.

NEMOGOČE JE MOGOČE TUDI V KOČEVJU

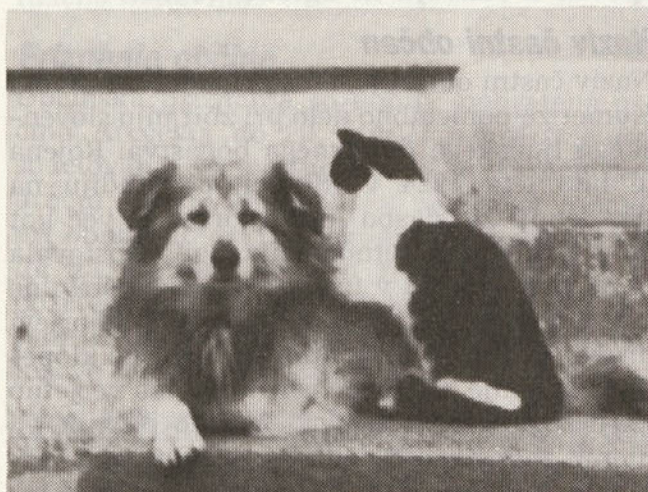
UVODNIK

Če bi na našem koncu rastle trta, bi nam bilo na letošnje Martinovo morda marsikaj prihranjenega. Ob kozarcu mladega vina bi vsakdanje tegobe postale znosnejše, vizije prihodnosti pa manj črnogledne. Tako pa nam treznim ne preostane drugega, da se do zimske zmrzali dokoplremo do trdnih tal pod nogami ali pa vsaj oprinemo rešilne bilke, pa če je še tako trhla.

Če bi kot pridni otroci trdno verjeli v Miklavža, potem bi mesec že kako prevedrili in čakali na 6. december, ko bomo za naša odrekanja bogato nagrajeni. Ker pa so se letos Miklavži tako spridili, da za svoje darove poleg trdne vere zahtevajo še naše glasove, nas grize dvom v nesebičnost tudi tega svetnika. Zato nam ne preostane drugega, da dobro potežkamo njihove malhe, prebrskamo njihove koše in jih pocukamo za dolge brade, če so res prave. Mi bomo trezni in na trdnih tleh predstavljali darove in namene kandidatov za naše glasove prevsem v naslednji številki. Ne boste verjeli, kako so se razmnožili na našem koncu. Izbira bo pestra in res bo težko izbrati svojega.

UREDNIKA

SKOZI OBJEKTIV:

Tihožitje na hišnem pragu v Jurjevici.

V centru Ribnice oddamo v najem pritličje hiše (50 m²). Prostori so primerni za pisarne, trgovine, pizzerije, predstavništva ali za mirno obrt. Ugodni pogoji ! Informacije vsak dan na tel. (061) 861-332.

Zdomci in poslovneži!

Iščem partnerja za dobro domačo gostilno. Imam prostor v centru Ribnice (50m²). Sem kuharica, vedno več ljudi pa si želi hrane iz dobre domače kuhinje. Uspeh zagotovljen ! Informacije: tel. (061) 861-332.

VSEBINA

str. 4-5

Kakšen patent prinaša Ribničanom prvi minister in v čigave roke so romale občinske nagrade.

str. 6-7

Kako je ministrica spotoma oživljala mrtvi Itas in kako je oz. ni padla kočevska vlada.

str. 8-9

Kako je Goričan nagovoril pod križem svoje sokrajane-Gregorjane, kako se je oz. ni končala stavka na Riku in kako tvegano je menjavati devize za voga-lom.

str. 10-11

Kako je begunka doživljala slovo od rodnega mesta in kako se je naše gore list po dolгих letih odrezal na svojem prvem javnem nastopu v rodnem kraju.

str. 12-13

Kaj vse lahko mlad človek stori, če je brez ostanka predan pravim stvarem.

str. 14-16

Kako razširjene so pravzaprav droge med mladino na našem koncu

str. 17 -19

Kako se greti na tuj račun, kako so se ta teden odrezali naši športniki in kakšna je naša rekreacijska ponudba

str. 20-24

KAM po kavbojke, po nov avto, na srevis, na piščanca, na kavo, na ples...

NOVE NOVICE

NOVE NOVICE izdaja PROZA d.o.o., Ribnica. Glavna in odgovorna urednica: Darja D. Hafnar. Novinar in lektor: Stane Hafnar. Tisk: Tiskarna Tone Tomšič, Ljubljana. Organizacija: Luxuria d.o.o., Ljubljana. Po odločbi Ministrstva za informiranje št. 23/92 sodi časopis NOVE NOVICE med proizvode informativnega značaja in se zato plačuje 5 % prometni davek, ki je vračunan v ceno časopisa. Polletna naročnina 790 SIT. Naslov uredništva: Vrtnarska 2, Ribnica. Poslovni čas od 8.00 do 11.00. Tel. 861-765 med poslovnim časom, ostalo 861-704. Žiro račun: NOVE NOVICE 51310-685-1349.

Občinske nagrade ob 500 – letnici podelitve patenta

DR. DRNOVŠEK: NAMESTO NOVEGA PATENTA – STABILNE RAZMERE

Na Martinovo se je ribniška skupščina sestala na slavnostni seji v TVD Partizan, ki so se je poleg predsednika slovenske vlade dr. Janeza Drnovška in ministrov Mihe Kozinca, Davorja Kračuna in Maksa Tajnikarja udeležili tudi letošnji dobitniki občinskih nagrad ter večina domačih gospodarstvenikov. 23. oktobra je namreč minilo natanko 500 let, odkar je cesar Friderik izdal poseben patent, ki daje pravico tudi kmetom, da trgujejo s svojimi izdelki.

Samostojnost upravičiti ekonomsko

Predsednik občinske skupščine Franc Mihelič je v slavnostnem nagovoru opomnil, da je potrebno politično samostojnost upravičiti tudi v spremenjenih ekonomskih razmerah. Kljub pesimističnim številkam je našel tudi razloge za optimizem: mrzlično iskanje rešitev, solidno opremljenost podjetij, zadovoljivo komunalno infrastrukturo, povečanem indeksu izvoza in dovolj zdrave trme, zaradi katere ne gre obupovati. Tako kot so nekoč Ribničani s pomočjo patenta prodajali svojo robo po vase zaprtih srednjeveških mestih, tako morajo sedaj izdelki in kulturne dobrine iz Ribnice zopet v svet – na vladi pa je, da oblikuje pravilne patente.

Stabilne razmere

Dr. Drnovšek je v svojem nagovoru Ribničanom priznal trdoživost že v turških časih in jim predložil, da je po obdobju desetletij relativne blaginje zopet treba znati preživeti. Res, da posledice vojne v Sloveniji niso bile hude, teže nas je prizadel razpad tržišč na vzhodu z vojno na jugu. Nihče nam ne bo pomagal od zunaj in znati se bomo morali sami – Ribničani imajo to prednost, da so se v zgodovini že izkazali. Predsednik vlade v Ribnici ni prinesel takega novega patenta, obljubil pa je, da bo še naprej poskušal vzdrževati stabilne razmere za mirno življenje in gospodarjenje. Dr. Drnovšek je z nekaterimi ministri kmalu po podelitvi nagrad in nastopu mešanega pevskega zbora KUD Gallus odhitel v Maribor, ostali pa so se zadržali v neformalnem razgovoru z gostitelji na priložnostni zakuski kar v TVD Partizan.

NAGRAJENCI

Letos so bile po enoletni prekinitvi po novem pravilniku podeljena občinska priznanja in naziv častni občan, ki so jih prejeli posamezniki in organizacije za izjemne stvaritve na posameznih področjih, za dolgoletno ustvarjalno delo in za prispevke k razvoju in ugledu občine.

Naziv častni občan

Naziv častni občan je letos pripadel dr. Zmagi Kumer za pomembno delo pri zbiranju slovenskega ljudskega duhovnega bogastva. Rojena je bila leta 1924 v Ribnici, po študiju na Akademiji za glasbo in doktoratu je več kot 10 let predavala etnomuzikologijo. Gostovala je na predavanjih v tujini ter prejela številne tuje nagrade. Aktivno sodeluje v Mohorjevi družbi in Slovenski matici ter pri Enciklopediji Slovenije, na Slovenskem pa ima verjetno najširši pregled nad našo ljudsko pesmijo. V njenih znanstvenih delih je zaslediti tudi vsebinsko bogato izdajo Ljudska glasba med rešetarji in lončarji v Ribniški dolini. Dr. Kumrova se kot kulturni ambasador s kulturno dediščino malega naroda postavlja ob bok ostali evropski kulturi.

Gallusovo priznanje

Gallusovo priznanje je bilo podeljeno prof. Anici Benčina, upokojeni ravnateljici OŠ v Ribnici, za dolgoletno uspešno in ustvarjalno delo. Rojena je bila leta 1936 v Goriči vasi in kot profesorica matematike poučevala na ribniški osnovni šoli. Kot ravnateljica je uvedla vrsto novosti in celovito prispevala k razvoju in prenovi šole.

Gallusovo priznanje je dobil tudi gospod Tone Petek za dolgoletno uspešno in ustvarjalno delo na področju kulture in prosvete. Rojen je bil leta 1922 v Ribnici in je preko 40 let neločljivo povezan s prosvetno in kulturno dejavnostjo v občini, še posebej pa z Dolenjo vasjo. Vodil je dolenjevaški pevski zbor in ribniški moški pevski zbor, od leta 1984 pa uspešno vodi zbor Lončar iz Dolenje vasi. Ob njegovi 70-letnici je bil imenovan tudi kot človek, ki s svojim človeškim odnosom budi v sodelavcih veselje do dela in vsega dobrega.

Urbanova nagrada

Urbanovo nagrado je občina Ribnica podelila gospodu Alojziju Dobrovoljcu, upokojenemu dekanu ribniške dekanije za dolgoletno uspešno in ustvarjalno delo na področju duhovnega življenja. Rodil se je leta 1911 na Verdu pri Vrhniki in leta 1949 nastopil svojo službo v Ribnici. Gospod Dobrovoljc je do upokojitve leta 1971 vzgajal generacije občanov v duhu krščanskega etosa oz. humanizma in še vedno pomaga in sodeluje pri dušnopastirskem delu župnije. Njegovo takorekoč življenjsko delo pa je bila velika skrb za obnovo ribniških cerkva, posebno farne cerkve, ki jo je tudi sam fizično obnavljal.

Priznanje občine

Občinska priznanja so dobili: pobratena občina Arccevia ob 20. letnici neprekinjenega sodelovanja na političnem in kulturnem področju; mesto Bologna za nesebično pomoč pri obnovi in oskrbi begunskega centra; Center za socialno delo in ribniški Karitas za požrtvovalno delo na socialnem področju; mešani pevski zbor Gallus za uspel koncert Gallusove maše "Misa canonica".

KROŠNJARSKI PATENT iz leta 1492

Letos mineva 500 let, odkar je bil izdan poseben patent, ki daje pravico tudi kmetom, da trgujejo s svojimi izdelki. Trditev, ki jo večkrat slišimo, da je cesar Friderik III. 23. oktobra 1492 podelil Ribničanom

pravico proste trgovine s suho robo, ni povsem točna. Tega dne je v mestu Linz nastala cesarjeva listina, ki sporoča podložnikom kočevskega zemljiškega urada – posredno torej tudi Ribničanom – da smejo trgovati "s svojo živino, platnom in drugim, kar sami vzgojijo in pridelajo." Nekateri viri omenjajo, da so poleg platna in živine naštetih tudi "obdelani leseni predmeti, leskovi obroči in smrekovi obodi."

Kaj je prisililo cesarja, da je kmetom tedanje Kranjske dežele dovolil trgovati, saj je bila trgovina do tedaj izključno v rokah meščanstva. Ob koncu 15. in v 16. stoletju so naši predniki utrpeli veliko škode zaradi turških vpadov. Turki so največ vdirali čez Kolpo, mimo Kočevja in Ribnice ter naprej v ostale dele naših pokrajin. Poročila omenjajo, da je bila Ribnica kar 22-krat požgana od Turkov. Prebivalci so resno grozili, da se bodo izselili (kot so se tedaj izselili Hrvatje na Gradišcan-sko ali Srbi na Hrvaško). Da bi kmetje ostali na svojih domovih, da bi bile kmetije bolje obdelane in da bi se redno plačeval davek, je bil cesar prisiljen izdati kmetom pravico do trgovine s svojimi pridelki in izdelki. Čeprav je šlo sprva le za začasen ukrep, pa so bile pravice kmečkega trgovanja velikokrat potrjene še v naslednji stoletjih. Še leta 1852 sprejeti prvi obrtni zakon vsebuje poseben krošnjarski patent, ki je ohranil vse pravice neokrnjene. Upošteval je vse zdomarje iz Ribnice in Kočevskega s pravicami prostega trgovanja brez davčnih obveznosti z izdelki "stare hišne obrtnije". Utemeljevali so to zaradi skope kraške zemlje, ki ne daje dovolj za življenje številnemu prebivalstvu. Vsak zdomar je prejel pisan dokument, ki je z njim nemoteno potoval naokoli in prodajal svoje izdelke. Z njim so trgovali po vsej Avstriji in Ogrski, trgovske zveze pa so vodile tudi v Italijo, Nemčijo, celo v Grčijo in Španijo, polhove kože so npr. prodajali prav na Nizozemsko.

Pisan dokument, ki ga je zahteval kmet, se sredi 19. stol. simbolično utelesi v Levstikovem Martinu Krpanu, ki za plačilo, ker je premagal Brdavsca, od cesarja zahteva "pismo, da ga bo v zobe vrgel vsakemu, kdor ga bo ustavljal na cesti in ki bo veljavno pred vsako duhovsko in deželno gosposko, da bo brez skrbi nosil angleško sol po svetu". Torej, cesarski patent iz leta 1492 je le osnova našega krošnjarstva.

Po zgodovinskih virih Janez Debeljak

Ministrice za delo pričakali Itasovi delavci

SLOVESNO IN DELAVNO HKRATI

Ministrice za delo Alenka Puharjeva je na obisk v Kočevje prišla na martinovo, vendar je bilo bolj malo priložnosti za sproščen pogovor. Po načrtovanem obisku zasebnega podjetja Prima v Konca vasi so jo nenapovedano pred občino pričakali zdaj že bivši delavci Itasa, ki so se z začetkom novembra znašli pod okriljem njenega ministrstva – na denarnih nadomestilih. Itas se je po neuspešnih poskusih prodaje namreč znašel pred najhujšo obliko stečaja – likvidacijo.

Alenka Puharjeva si je pred predvidenimi pogovori s kočevskimi politiki in gospodarstveniki ogledala rezultate pomoči njenega ministrstva, ki se kažejo v novi proizvodni hali kočevskega zasebnega podjetja Prima v Konca vasi. Zakonca Praznik nameravata v njej v kratkem zaposliti okrog 25 delavcev, na začetek proizvodnje pohošstva po naročilu kupcev pa čaka tudi že celoten strojni park. Ministrice je izrazila zadovoljstvo s tako produktivno naloženimi sredstvi iz sklada za zaposlovanje novih delavcev, za katera se mora vsak dan posebej zavzemati pri svojih vladnih kolegih. Ministrice pa se je dobro znašla tudi pred kočevsko občino, kjer jo je obkrožila precejšnja skupina Itasovih delavcev. Po presenetljivi odločitvi stečajnega senata konec oktobra, da se stečajni postopek zaključi z likvidacijo, so namreč vsi do zadnjega ostali na cesti. Ves prvi teden v novembru so se kljub temu, da zanje razen redkih izjem, ki so zaključevali zaostala dela za izvoz, ni bilo dela, zbirali v tovarni in čakali na izplačilo septemberskih in oktoberskih plač vključno z nadurami in razliko za avgust. Zaostale plače so sicer dobili iz ministrstva za delo dan pred prihodom Puharjeve, vendar so ji hoteli povedati, da jih država ne sme povsem pustiti na cedilu. Ministrice se je rade volje odzvala na pogovor z njihovimi predstavniki, kar so nazoči pozdravili z aplavzom. V občinski stavbi so se pogovora udeležili tudi občinski funkcionarji in stečajni upravitelj Jože Babšek. Sindikalni voditelji so obvestili ministrice, da je šlo na Itasu vse po zlu in da to ni v skladu z njihovimi zadnjimi dogovori z ministrstvom. Zahtevali so, da se najde rešitev vsaj v tem, da Itas ohrani kritično maso zaposlenih, sicer jih kot

Ministrice med demonstranti.

mrtvo firmo čaka ista usoda kot Iskro Pržanj ali Delto. S tem bi si zapravili še obstoječe tržne možnosti in tudi motivacijo delavcev – firma pa ima svojo vrednost prav zaradi njihovega znanja in ne zaradi zemljišč in strojev. Prisotne so seznanili, da so si sami našli mandatarja, ki bo sestavil ekipo in izbral delavce, s katerimi bi bilo mogoče nadaljevati s proizvodnjo v minimalnem obsegu – potrebujejo le sredstva za premostitev. Stečajni upravitelj jih je ponovno seznanil s krutim dejstvom, da ne sme dovoliti nikakršnega stroška firme več razen nekaj ljudi v knjigovodstvu in vzdrževanju. Itasa kot pravne osebe po sklepu senata ni več, lahko pa njegove stroje in halo najame kdorkoli, ki bo zanje plačeval najemnino in je pripravljen na licitacijo za njihov odkup. Ministrice je kot možnost omenila vložek države skupaj z vložkom kapitala zaposlenih ali drugih kupcev v novo ustanovljeno podjetje, po razgovoru pa ni bilo povsem jasno, kdo bo plačal stroške minimalnega poslovanja in zagon nove pravne osebe. Sindikalisti so omenjali sredstva od plačila že izgotovljenih prikolice, hkrati pa so izrazili tudi bojazen, da se "bivši" Itas že privatizira za njihovimi hrbti. Če se res in predvsem če se na njihov račun, v Itasu in okrog njega ne bo še kmalu miru – dobrim namenom ministrice Puharjeve navkljub.

S. H.

Kočevska vlada na robu nezaupnice

KOLIKO GLASOV ZADOSTUJE ZA PADEC?

Seje kočevske skupščine se je 29. oktobra kljub nalive udeležilo dovolj poslancev, da so izvolili novega podpredsednika, a hkrati morda premalo, da bi izglasovali tudi nezaupnico vladi.

Z veliko večino glasov je bil za podpredsednika skupščine izvoljen Srečko Štefanič, ki ga je

podprla koalicija SKD, SSS, SLS, LDS in DS. Ista koalicija je bila kljub trdni odločenosti, da izglasuje nezaupnico vladi, pri glasovanju nekoliko manj prepričljiva. Od 46 prisotnih poslancev jih je za nezaupnico glasovalo 37, kar pa ni polovica po statutu določenih delegatskih mest - za izglasovanje nezaupnice je manjkalo en glas. Ker so že bile razpisane na-

domestne volitve za poslance, ki so podali odstopne izjave, bi glede na trenutno število poslancev izid glasovanja celo zadostoval za nezaupnico, zato so za mnenje zaprosili še zakonodajno komisijo. Ne glede na njeno tolmačenje glasovanja pa so predlagatelji nezaupnice že napovedali, da jo bodo ponavljali vse dotlej, dokler ne bodo uspeli.

Odločne zahteve stavkajočih v Pletilnici Donit

NOČEMO DIREKTORJA

Po šestih dneh stavke v Pletilnici Sodražica, ki se je začela z zahtevami po izplačilu zastalnih plač in regresa, so se na pobudo ribniškega IS usedli za isto mizo predstavniki obeh sindikatov, člani upravnega odbora ter direktor Danijel Divjak. Tema pogajanj pa je od začetka stavke postala povsem nova: zahteva po zamenjavi direktorja.

Sindikalisti so prišli na občino prav-

zaprav le prenesti skoraj 100% zahtevo svojih članov, da pod sedanjim direktorjem ne bodo začeli z delom. Upravni odbor Pletilnice, ki je last medvoškega Donita, je prišel povedati, da so si direktorja pred letom dni delavci sami izbrali in ga zato ne mislijo menjati, dokler ne bo za to poslovnih razlogov. Direktor sam pa je v obrambo navedel dobre poslovne rezultate kljub izgubi trgov in padcu proizvodnje. Predsednik IS in župan sta pozivala sogovornike na pameten dogovor, ker se podjetju dela s stavko velika škoda. Sindikat je sprevidel, da se očitno nepriljubljenega direk-

torja ne da ostaviti čez noč, zato je pristal na kompromisni predlog upravnega odbora, da naj kandidat za novega direktorja najprej predstavi svojo vizijo Pletilnice in če bo zanje sprejemljiva, so se pripravljene pogovarjati o zamenjavi. Določili so roke in če so se stvari odvijale po dogovorih, imajo v Pletilnici ob izidu te številke NOVIH NOVIČKE že novega direktorja, ki se bo seveda moral ukvarjati s podobnimi poslovnimi zagatami kot dosedanji, le da mu bo kolektiv po izraženi podpori sodeč pri tem stal tesneje ob strani.

IZ RIBNICE NEPOSREDNO V SVET

Po dolgoletnih naporih in prepričevanjih, da je carinske posle potrebno približati izvoznikom, je od začetka novembra končno le mogoče carinske postopke opraviti kar doma. V bivšem Inlesovem salonu na ribniški železniški postaji sta začeli poslovati tako carinarnica kot izpostava Interevropa.

Carinarnica je zagotovila minimalno število kadrov, s katerimi je mogoče opraviti celoten carinski upravno-pravni in prekrškovni postopek. Zaenkrat le za pravne osebe oz. podjetja, če pa se bo pokazala potreba tudi po opravljanju teh storitev za obrtnike in posameznike, se bodo na carinski upravi kadrovske prilagodili tudi tem potrebam. Istočasno je na isti lokaciji začela z opravljanjem potrebnih postopkov pri izvozu in uvozu blaga tudi izpostava Interevropa, organizira pa tudi transport vseh vrst po-

šilk. Obe novi dejavnosti pomenita velik prihranek pri opravljanju uvožno-izvoznih poslov, saj so čakalne dobe oz. stojnine precej krajše kot npr. v Ljubljani. Vozniki kamionov se bodo morali le navaditi na večjo disciplino pri ustavljanju pred poslopjem, k večji prometni varnosti pa bi prispevali tudi zarisani boksi na nakladalnih površinah železniške postaje.

Stavka na Riku

KAJ PRINAŠAJO DIREKTORJEVI UKREPI?

Sedmi dan stavke na Riku je generalni direktor Mirko Jančigaj na zboru delavcev predstavil ukrepe, ki naj bi povečali motiv delavcev za rešitev tistega, kar se po vseh neuspešnih poiskusih rešiti da. Ker plač za september in oktober še ni bilo, so delavci kljub deljenim mnenjem o smiselnosti nadaljevanje stavke le-to podaljšali še za dva dni do 10. novembra. Na zboru so izrazili tudi protest proti "občinarjem", ki ministre vabijo na slavlje, namesto da bi jih pripeljali reševati njihovo podjetje.

Stavka na Riku se je pravzaprav spremenila na pasivno čakanje na plače, saj so delavci na zboru samokritično ugotovili, da v teh razmerah nima pravega cilja. Plače niso več odvisne od njihovega dela, saj naj bi zaostale plače dobili deloma od ministrstva za delo, deloma pa od ministrstva za industrijo, ki do zbora sicer še ni podpisalo izjave. Stavka pa je po drugi strani pospešila ukrepe, ki so že ves čas viseli v zraku in naj bi začeli veljati naslednji dan po prejemu zaoznanosti plač. Direktor Jančigaj naj bi tako s soglasjem upravnega odbora firme poslal na čakanje s 70% plačo vse delavce na holdingu, le za najnujnejša dela bi obdržal v novih prostorih nekaj ljudi za minimalne plače. Vsi, ki se ukvarjajo z dodatnimi dejavnostmi, naj bi prostovoljno zapustili firmo, če ne, bo izkoristil zakonita sredstva. Vsi možni posli naj bi se opravljali skrajno racionalno, denar za čakajoče na delo pa bi se zago-

tavljalo od države, prodaje po-
čitniških kapacitet in odpro-
daje zaloga. Zadolžil je odgo-
vorne za marketing in za posa-
mezne dejavnosti v podjetju,
med katere spada tudi po-
sebno zavarovanje opreme in
skladišč. Ker zagon Rikostroja
ni uspel in je dal direktor od-
poved, so kar na zboru samem
predstavili kandidata za v.d.
direktorja Vojka Štanflja, ki
so ga delavci podprli z aplav-
zom. Na same ukrepe delavci
niso imeli pripomb, ker po
prvi predstavitvi ni bilo mo-
goče dojeti vseh posledic.
Ostalo pa je odprto vrašanje,
ali naj bi tisti delavci v mati-
čini firmi, ki bodo ustvarjali
prihodke, le dobili za to kaj
višje plače od tistih, ki bi na
delo čakali doma. Pri "či-
ščenju" firme nemotiviranih
delavcev bi bila to na dolgi
rok morda pomembna odloči-
tev, v trenutnem položaju pa
bolj spominja na zgodbo o
vrabcu na strehi...

S.H.

Sv. Gregor

LEVSTIKOV JAVNI NASTOP
V SVOJI FARI

Vinko Levstik se je na 1. novembra udeležil svete maše ob 10. uri pri Sv. Gregorju. Po maši se je z bratom Jožetom pridružil gostom v gostilni Pri Maticu in se po prijetnem kramljanju udeležil družinskega kosila pri 90-letni materi. Udeležil se je tudi cerkvenega obreda ob 14. uri na gregorskem pokopališču, kamor je pod križ položil venec z napisom Žrtvam komunizma v Slemenih. Po obredu je Levstik spregovoril zbrani množici in v govoru poudaril, da je postal faran spet tudi fizično, čeprav to duhovno nikdar ni prenehal biti. Čestital je župniku g. Šivicu k 50-letnici mašniškega posvečenja in mu v znak hvaležnosti podaril srebrne kovance s podobo mož, ki so zaslužni za slovenstvo: Janeza Ev. Kreka, Ivana Cankarja, Antona Martina Slomška, dr. Franceta Prešerna, Primoža Trubarja in Franceta Barago. Spomnil se je tudi pokojnih faranov, ki so med vojno in po njej postali žrtve komunizma in se v duhu narodne sprave z vencem in molitvijo poklonil spominu nanje. V govoru je poudaril tudi pomen krščanskega odpuščanja, ne pa pozabljenja, da ne bi prihodnji rodovi ponavljali storjenih napak.

ČEZ LUŽO PRED AVTO

Deževni 30. oktober bi se na semaforiziranem križišču pred ribniško šolo skoraj tragično končal za šolarki, ki sta po pouku hiteli domov. Sedmošolki P.N. in I.S. sta skočili čez lužo na cesti v trenutku, ko se je prižgala rdeča luč in ko je pravilno prevozil križišče voznik golfa O.M. iz Ljubljane. Kljub umikanju na levo ju je zbil s prednjim desnim delom vozila, mimo vozeči voznik pa ju je takoj odpeljal do bližnjega zdravstvenega doma. Od tam so ju prepeljali na UKC v Ljubljano, kjer so na srečo ugotovili le lažje poškodbe po glavi in stegenici pri eni ter sled poškodbe po nogi pri drugi šolarki. Na vozniku so opravili alkotest, ki ni reagiral, poročilo o nesreči pa so ribniški policisti poslali v vednost kočevskemu javnemu tožilstvu, ker je šlo za udeležbo mladoletnih oseb v prometni nesreči.

OTROK HUDO POŠKODOVAN

1. novembra se je ob 13. uri javil na ribniško policijsko postajo občan M.L.. Povedal je, da je pred nekaj urami na Šeškovi ulici nasproti Gozdarskega doma s prednjim delom vozila zbil po vozišču 9. letno L.M. iz Goriče vasi, ki mu je s pločnika stopila pred vozilo. Deklico je takoj odpeljal v ZD, kjer so menili, da gre za lažje poškodbe in policije o nesreči niso obvestili. Na ljubljanskem UKC pa so v nasprotju s tem ugotovili, da gre za zlom lobanjskega dna in pretres možganov. Takšne poškodbe so po vsej verjetnosti nastale ob padcu po vozišču, saj vozilo skoraj ni bilo poškodovano. V preiskavi je bilo ugotovljeno, da je šlo za nenadno prečkanje ceste, tudi to poročilo pa je bilo poslano na TJT, enoto v Kočevju.

IZGRED NA GALLUSOVEM NABREŽJU

30. oktobra ponoči je morala posredovati policija na Gallusovem nabrežju 8/a v Ribnici. V.B. je namreč tako pretepel B.K., da se je le ta morala zateči po zdravniško pomoč v Zdravstveni dom. Nasilnež je storil tudi kaznivo dejanje nedovoljenega vstopa v stanovanje občanke, saj je razbil vrata, okenske šipe ter prerezal gume na avtomobilu. Zoper izgreznika so napisali prijavo za sodnika za prekrške ter kazensko ovadbo na TJT v Kočevju.

BOMBA IN STRELIVO V VREČKI

Zadnji dan v oktobru je policijsko postajo v Kočevju obvestil občan, da je v Rosenbrunu našel polivinilasto vrečko z bombo in strelivom. Policisti so ugotovili, da gre za ročno bombo M 75, 105 nabojev ter 4 nabojnike za avtomatsko puško. Bombo so pirotehniki deaktivirali, policisti pa primer še raziskujejo. Mina je bila najdena tudi nasproti kasarne v Ulici talcev v Ribnici, vendar so pirotehniki CZ ugotovili, da je na srečo le šolska.

NA JASNICI S CESTE

Deževno vreme je na večer pred Vsem svetim zakrivilo še eno prometno nesrečo. Voznik toyote S.D. se med vožnjo iz Kočevja proti Ribnici ni prilagodil spolzki cesti. Začelo ga je zanašati, zapeljal je s ceste, se prvrnil in trčil v nasip gozdne ceste. Od tam ga je odbilo zopet na cestišče, pri tem pa sta bila laže poškodovana le sopotnika.

GOLJUFIJA PRI MENJAVI NA ČRNO

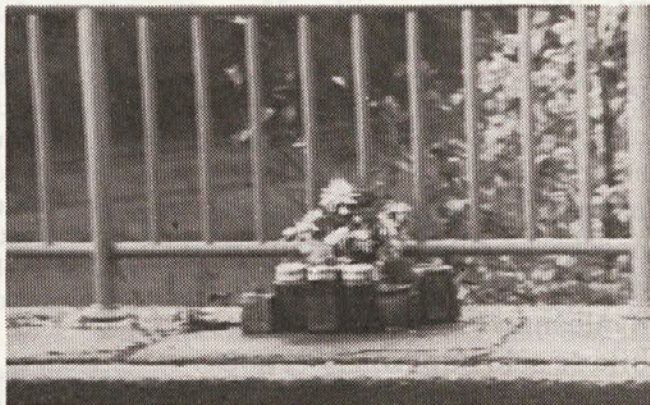
4. novembra se je občan T.S. v upanju, da bo devize bolje zamenjal na črno kot pri okencu LB v Kočevju, odzval povabilu neznaca v vrsti za njim, da opravi menjavo v bližnjem lokal. Neznanec je od T.S.-ja in njegove žene vzel tolarje in jih nameraval menjati za bankovce po 100 DEM. Ker pa je šlo za večje vsote, sta zakonca želela večje bankovce. Neznanec naj bi šel po devize k prijatelju, vendar se v lokal ni več vrnil. Doma je T.K. preštel denar in ugotovil, da je bil ogoljufan za 60.000 SIT. Takšni primeri so v Ljubljani kar pogosti, odslej pa bo potrebna večja previdnost tudi na našem koncu.

POLJANCI REALIZIRALI GROŽNJO Z ZAPORO CESTE

V petek, 5. novembra so krajani Poljanske doline med 15. in 17. uro opozorilno zaprli cesto pri odcepu za Mrzli potok. S tem so izrazili protest proti pristojnim republiškim organom, ker se niso odzvali na zahteve v protestnem pismu po asfaltiranju ceste od Mozlja do Brezovice. Protestna zapora je minila brez zapletov.

V SPOMIN IN OPOMIN

Pred prvim novembrom so svojci s svečami in cvetjem okrasili številne točke ob cesti, kjer so v prometnih nesrečah ugasnila povečini mlada življenja. Počastitev njihovega spomina je hkrati opozorilo vsem voznikom, naj se zavedajo pasti in nevarnosti prometa, pa tudi naj ne precenjujejo lastnih voznških sposobnosti. Na mostu pri Žlebiču se je pred meseci smrtno ponesrečil mlad motorist iz Ljubljane, o čemer smo tedaj na tem mestu že pisali.

SLOVO OD MOJEGA NAJLJUBŠEGA MESTA

Tega dne, 9. maja 1992, je krenil zadnji konvoj z begunci iz mojega mesta Mostarja. Oblak zlovešče sreče se je nadvil nad naše mesto. Ljudje so se žalostni poslavljali od svojega najljubšega mesta, po licih so jim polzele solze. Tudi mesto je jokalo za nami. Njegove ulice so se tresle od detonacij, meni pa se je srce stiskalo od bolečine, saj je tuja sovražna roka rušila moje najljubše mesto, od te iste roke pa so umirali moji prijatelji, sosede in sorodniki. Ta dan – slovo od očeta in vseh mojih znancev – je bil najbolj žalosten dan v mojem življenju.

Iz Mostarja smo krenili proti Splitu. Bolj ko smo se oddaljevali od mesta, manj slišni so bili streli in naše mesto nam je izginjalo izpred oči. Kmalu so bili vidni le še ponosni vrhovi Huma in kakor da bi klicali za nami: "Mostarci, vedite, Mostar ne bo padel!"

Pot do Splita je bila zelo naporna, ker smo šli po stranskih poteh. V Split smo prispeli ob štirih. Ljudje so nas tu zelo lepo sprejeli in zaradi tega sem jim bila zelo hvaležna. Pred nami pa je bila še zelo naporna noč, noč v trajektu.

Pred trajektom so čakale ženske in otroci. Pri vstopu v trajekt so imele prednost ženske z dojenčki. V ušesih mi je odzvanjal jok majhnih otrok, ki so z otroškimi glaski govorili: "Mama, hočem k svojemu očetu!"

Noč v trajektu je bila težka. Iz Splita smo prišli na Reko, od tam pa smo krenili proti Ribnici. Ko sem prišla sem pred kasarno, sem bila začudena nad njenim videzom. Sobe so bile prazne, na tleh so ležala ležišča. V sobi nas je bilo šest. Usedla sem se na svoj jogi in začela jokati. Takrat so me vsi prisotni tolažili in mi govorili, da se bomo gotovo prav kmalu vrnili na svoje domove.

Od tistega dne do danes je minilo šest mesecev. Dan za dnem se vleče počasi in leno.

Tu sem spoznala mnogo prijateljic, doma iz raznih krajev Bosne in Hercegovine. Vendar nam je vsem zelo težko zaradi ograjenosti našega življenja, saj je ta naš center zaprtega tipa.

Dnevi v Ribnici so potekali v čakanju na kakršnokoli sporočilo ali pismo od mojega očeta. Po treh dolgih mesecih pričakovanja sem dobila pismo od očeta. Roke so mi podrhtevale, ko sem odpirala plavo kuverto pisma, srce mi je razbijalo. Kolikor pa sem se veselila temu pismu, toliko sem ga bila tudi žalostna, saj sem iz njega izvedela, da je moj dom porušen.

Kje je tisti moj otroški kotiček? Kje je zdaj moj dom? Ali je to življenje dostojno človeka? Živim v upanju, da se bom vsaj enkrat vrnila v Mostar, pa čeprav na ruševine.

NIŠTOVIČ SELMA (prevod D.D.H.)

TUDI BEGUNCI IMAJO ŠOLO

Pretresljiva izpoved begunskega dekleta je nastala med poukom, ki v ribniškem begunskem centru poteka že od začetka oktobra. V treh izmenah obiskuje skrajšani program okrog 120 otrok iz centra ter okrog 20 otrok od zunaj. Oddelki so kombinirani, in kljub temu, da so otroci še brez knjig, pouk teče po programu, ki ga je uvedel učitelj s 26. letno prakso. Šolarji so pouk vzeli resno, saj se njihova prizadevnost tudi ocenjuje.

V kočevski občini je evidentiranih za šolo 130 begunskih otrok, od tega v begunskem centru 56. S poukom po skrajšanem programu so pričeli v začetku novembra in sicer v dveh prostorih begunskega centra ter dveh učilnicah glasbene šole. Težave se pojavljajo le pri družinah na podeželju, saj je šolanje teh begunskih otrok vezano na prevoze.

Miklova hiša Ribnica

UMETNIKOV NAVDIH IZ MLADOSTI

Da postaja Miklova hiša res pravi kulturni hram, kjer najde nekaj zase prav vsak, ki mu duhovna hrana količkaj pomeni, je v zadnjih mesecih in dneh še prav posebej očitno.

V minulem tednu, t.j. v soboto, 7. novembra 1992, je galerija organizirala predavanje "Kiparstvo od Rodina do našega časa", ki ga je pripravil akademski kipar Jože Barši. Ribničanom, ki se zanimajo za to zvrst umetnosti, je Barši znan še iz leta 1990, ko se je udeležil likovnega srečanja v Ribnici in letos s kipom sodeloval na skupinski razstavi Ribnica 90, 91. Kipar Barši predava kiparstvo na likovni akademiji v Ljubljani. S predavanjem so nam v Miklovi hiši želeli predstaviti likovne probleme, s katerimi se ukvarja sodobno kiparstvo.

Že v ponedeljek, dva dni zatem, pa je Miklova hiša z vabili ponudila srečanje in pogovor z ilustratorko Marjanco Jemec – Božič in pisateljem MIHOM MATETOM, ki se je vršilo v galeriji ob 18. uri. Že ob vходу v kulturni hram so se nam s sten šegavo in hudomušno predstavile ilustracije Marjance Jemec – Božič, v galeriji pa smo si lahko ogledali tako ilustracije Božičeve kot tudi dela pisatelja Mateta.

MARJANCA JEMEC – BOŽIČ – akademska slikarka

Rojena 16. septembra v Mariboru. Na Akademiji za likovno umetnost je končala študij slikarstva pri Maksimu Sedeju. Kot ilustratorka se je zaposlila pri Delavski enotnosti. V letih 1959–1961 je živela v Ameriki, po vrnitvi pa se je kot svobodna umetnica povsem posvetila ilustriranju za otroke in mladino, tako v knjigah in tisku, kot tudi v otroških TV oddajah. Živi v Ljubljani. Je avtorica številnih ilustracij, ki razveseljujejo naše najmlajše in bogatijo njihovo domišljijo.

MIHA MATE – pisatelj, publicist in urednik

Rodil se je 5. avgusta 1942 v Goriči vasi pri Ribnici. Pesmi in zgodbe je začel pisati že kot gimnazijec, objavljati jih je v kočevskih Novicah. Diplomiral je slavistiko in se zaposlil kot lektor za slovenski jezik in književnost na Filozofski fakulteti v Beogradu, nato pa kot asistent na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Zdaj je urednik pri Mladinski knjigi.

Njegova priljubljena dela za mladino so: Široka usta, 1972, Pobegle kolebnice, 1979, Padala so zatemnila sonce, 1980, Bosopeta družčina, 1982, pa Kurja vojska, Škrlatna vrtnica, Zmajčkov rojstni dan in druge.

Srečanje in pogovor je usmerjala prof. Tanja Debeljak.

Tako Marjanca Jemec – Božič kot Miha Mate sta povedala, da sta dobila že v rani mladosti navdih za umetnost, ki ju je v poznejših letih pripeljal na študij in kasneje do zaposlitve. Marjanca se spominja, da so se ji še kot petletni deklici vtisnile v spomin materine risbe, s katerimi je svojim otrokom kazala, kakšni so, ko spi in kako je kdo spal. Tako je tudi sama rada risala v osnovni šoli, v gimnaziji pa je vedno ilustrirala proste spise, ko so jih pisali. Tako je nekoč poslala uredniku Cicibana pismo, v katerem je izrazila svojo željo po ilustriranju. In za čudo ji je urednik res poslal dve zgodbi, katere je potem ilustrirala... Tako se je začelo.

Miha Mate pa je povedal, da ima pisateljevanje tako rekoč v genih, saj je bil že njegov oče dober zgodbenik, mama pa še boljši. Prav mama ga je navdušila za literaturo. Živel je v takem okolju, kjer se je pletlo dosti zgodb, saj televizije takrat k sreči še ni bilo.

Govoril je o pravljičah in zgodbah, ki jih je mama rada brala in pripovedovala otrokom pred spanjem. Še ko je mama zaspala, je večkrat ostal buden in premišljeval o njih. Pozneje so ga za učenje slovenščine navdušili učitelji, najprej osnovnošolski v Ribnici, potem pa še gimnazijski. V Kočevju je začel dopisovati v gimnazijskem glasilu Poganki...

V svoji prvi knjigi Široka usta je nizal vse dobre in slabe lastnosti ribniškega človeka od NOB do današnjih dni. Zamerili so mu tako borci kot tudi duhovnik. Zameral na domačem koncu, da je knjiga sploh izšla, pa se je drugod pokazala kot prava pohvala umetniku. Kako bi si drugače lahko razlagali dejstvo, da je bilo v Stalnem gledališču v Trstu v dveh sezonah 120 predstav tega njegovega dela in je postala njegova knjiga Široka usta prava uspešnica. Upravičeno celo marsikdo med nami pričakuje njen ponatis.

Pogovor o prepletenosti pisateljev in ilustratorjev, o pomembnosti ilustracije za vsako dobro knjigo, prepleten z Matetovim nespornim smislom za humor, uvodom v Leskovo mladost in odlomkom iz Zgodbe o belem kruhu, ki ju je prebrala prof. Marjana Starc, se je prijetno odvil do konca, za kar gre zasluga vsem organizatorjem in sodelujočim. Naj za konec zapišemo, da prav dobro dene zavest, da so z našega konca doma tudi ljudje Matetovega kova. Samo premalo jih je, ali pa jim domača javnost ne da ustrezne veljave.

D.D.H.

Vojko Štanfelj

PREDANOST PRAVIM STVAREM

Tem za pogovor z osebnostjo, ki se razdaja na toliko različnih področjih, kot se Vojko Štanfelj, nikdar ne zmanjka. Še posebej zato ne, ker sogovornik zanje dobesedno izgoreva. Pri tem pa je zanj značilno, da tega ne počne iz lastnih ambicij, ampak ga žene naprej čut, da dela za pravo stvar. Zato zna najti pravo mero, ki je še kako potrebna pri tako občutljivem področju kot je ribičija oz. varstvo narave in urejanje okolja in nenazadnje ali celo najpomembnejše – pri delu na Riku, kjer dela in kateremu ostaja zavezan v dobrem in hudem. Vojko zna biti tako hkrati kritičen in spravljiv, a nikdar zamerljiv, kar so na našem koncu tako redke lastnosti združene v eni osebi, da jih morda v enem samem pogovoru ni mogoče prav predstaviti. Seveda predvsem tistim, ki se z našim sogovornikom kljub njegovi družabnosti še niso uspeli поблиže seznaniti.

Kako bi se na začetku sam postavil v ribniško okolje. Kaj te z njim povezuje in kaj morda ločuje?

Rojen sem v Osilnici in kljub temu, da sem skoraj vse življenje v Ribnici, tu le nimam pravih korenin. To se čuti v govorici pa morda tudi v tem, da nisem obremenjen s tukaj kar preveč prisotno lastnostjo – nevoščljivostjo. Ta se pokaže takoj, ko kdo uspe in mu okolica začne delati težave. Kljub temu pa je Ribnica moj dom, tu je pognala korenine moja družina in živimo in delamo tako, da bomo tu tudi ostali.

Rojen si torej ob Kolpi, tukaj pa te poznamo kot strastnega ribiča. Ali si je ob tukajšnjih vodah sploh mogoče iti pravega ribiča?

Ribičija mi je res prišla v kri in zapisal sem se ji. Zanj ogromno žrtvujem, bistva pa ne vidim v ribarjenju. V njej gledam predsem naravovarstveni vidik, saj je ob stanju naših vodotokov ujeti eno lepo in zdravo ribo že kar velik uspeh. Ribnica je idila, ki pa jo žal le redki opazijo. Mnogo domačinov še sedaj ne pozna prav Obrha, Ribnice, Bistrice... Ko sem bil še ribiški funkcionar, sem slabo poznavanje voda opazil tudi pri samih ribičih. Potok Ribnica je postal bolj znan šele po zadrževalniku v Prigorici, čeprav je pravi biser med vodami in je piten

v vsem zgornjem toku. Ribiška družina Ribnica se je obdržala prav zaradi Obrha in Ribnice, saj Bistrica že dolgo ni več privlačna.

Za zaščito voda si se angažiral tako v časopisih kot na

številnih razpravah o meliorizaciji. Ali kot ribič nimaš morda enostranskega pogleda na to področje?

Ne trdim, da imamo ribiči v vseh pogledih prav. Tudi med nami so

ljudje, ki vidijo pred sabo le vodo polno rib, za drugo pa se ne menijo dosti. Deloma so upravičeni tudi očitki, da se z vlaganjem neavtohtonih vrst ruši naravno ravnovesje, vendar je to le nujno zlo, ki ribičem daje motiv, da se bolj ukvarjajo z zaščito voda. Naravno ravnovesje bi bilo precej bolj ogoženo s predvideno melioracijo, ki ne bi vplivala le na nivo vode Bistrice. Izsušene površine bi bilo potrebno intenzivno gnojiti, uporaba kemičnih sredstev in pesticidov pa skupaj z drugimi odplakami že sedaj pogubno vpliva na življenje v potoku. Kmetje bodo morali razumeti, da ni smiselno obdelovati vsakega koščka zemlje za vsako ceno. Še posebej ravninskega dela ob Bistrici ne, ko pa je toliko neobdelane zemlje v višjih legah. Ribiči smo začeli izgubljati voljo zaradi raznih očiščevalnih akcij, ki ne prinesejo uspeha in še zmeraj se bojim, da obstajajo pritiski za melioracijo, ki se jim bom po svojih močeh še naprej upiral. Prav tako se bojim, da tudi nova zajetja pitne vode iz vrtin v Izberju ne bodo dolgo zagotavljala pitne vode, saj je okolje z leti globoko onesnaženo. Pri tem pogrešam tudi večje angažiranje Zelenih.

Opaziti je bilo tudi tvoje angažiranje pri urejanju cest v novem naselju Gornje Lepovčice. Naselje ste asfaltirali kljub nezaupanju. Kakšne so tamkajšnje izkušnje?

Za spremembo mislenosti do bivalnega okolja sem se trudil že na Trgu Veljka Vlahoviča, kjer smo stanovali do lanske preselitve v novo hišo v Lepovčah. Žal mentalitete tam ni bilo mogoče spremeniti, zato imam toliko večjo voljo tukaj, kjer so lastniki hiš bolj zainteresirani za urejeno okolico. Kljub temu so bile tudi pri urejanju Lepovč velike polemike. Sestali smo se kot prijatelji, se vmes skregali, na koncu pa se vsaj pogovarjamo spet. Upam, da se bo uredila tudi polemika s KVM. Osebnost sem mnenja, da naselje

potrebuje center z lokalom in trgovino, da vanj prihajajo ljudje tudi od zunaj. Tudi vasi imajo na sredi trga gostilno in kdor si želi popolne samote, si lahko gradi hišo na Mali gori ali kje drugje, saj je prostora dovolj. Bolj me skrbi, da bodo Lepovčice deležne kakšnih nepremišljenih posegov, npr. obvoznice, ki bodo naselje še bolj odrezali od Ribnice. Le če bomo drug drugemu vsaj deloma priznali svoj prav, bo življenje v naselju prijetno ter trud in denar, ki smo ga porabili za gradnjo hiš, poplačan.

Na Riku si na vodstvenih položajih aktivno sodeloval pri njegovem razcvetu, ostal si mu zvest pri njegovem padcu. S kakšnimi občutki spremljaš sedanjo agonijo in kakšno je tvoja vizija njegove prihodnosti?

Ko sem bil predsednik delavskega sveta in kasneje so bile pred direktorjevo pisarno cele vrste prosilcev za Rikovo podporo raznim organizacijam in društvom, da o denarju, ki ga je Riko prispeval za razvoj občine, niti ne govorim. Zato me danes boli, da se Rika v težavah vsi izogibajo. Namesto da bi prišel posameznik ali občina s kakšno idejo, če že ne s konkretno pomočjo, je prisoten celo revanšizem. In to v času, ko smo na nuli, dejansko na dnu. Vse se odvija znotraj Rikove ograje, delavci so apatični, brez volje in prisotna je že tudi agresivnost. S stavko za plače se navzven ne more ničesar doseči. Vse, kar prihaja od zunaj, je ponudba, da se firma podpravi, za kar pa nismo tisti, ki smo v njej pustili najlepša leta. Nekateri se čudijo, kako imam sploh še voljo vztrajati. Tisti, ki mislijo, da se iz Rika ne da narediti nič, pa so v zmoti. Imamo mlade objekte in dobra postrojenja, ki večinoma tudi še niso iztrošena. Na njih je mogoče izdelati marsikaj, tudi zahtevnega, kar so nekateri delavci dokazali tudi s "fúšem". Tu se kaže tudi njihova sposobnost in iznajdljivost. Res je, da

nobeden na Riku ni sposoben presoditi, koliko delavcev naj bi pravzaprav imelo delo. To bo v danem momentu narekovalo tržišče, pridobivanje novih, predvsem pa kvaliteta izdelka in naš odnos do dela. Začeti bomo morali iz nič in to le s tistimi, ki bomo 100% predani firmi in bomo za ceno zaupanja delali morda tudi kakšen mesec brez plače izdelke brez dobička. Na to morajo biti pripravljeni tudi tisti, ki bodo odpirali tržišče, na katerem pa bo mogoče obstati le s precej večjo kvaliteto. Na Riku ne bo nikdar več tako kot je bilo, vsak mora prevzeti odgovornost za svoje delo, ne glede na to, ali je v proizvodnji ali prodaji. Žal je Riko zapustilo veliko sposobnih ljudi, želel bi le, da se tam, kjer so sedaj, zavzamejo zanj po svojih močeh in se mu vsaj tako oddolžijo za tisto, kar jim je včasih nudil. Žal pa sem povsem izgubil zaupanje v našo politiko, ki zapravlja energijo za strankarske prepire in denar za volilno progando, konkretne probleme ljudi pa ignorira.

Omenil si, da sta vzpostavitev zaupanja in odgovornosti bistvena za premik iz mrtve točke na Riku. Kako lahko po naštetih izkušnjah ti osebno pripomoreš, da se povrnete v firmo?

Kar se zaupanja tiče: nikdar nisem imel nobenih osebnih zamer, ko sem se zastavil za stvari, za katere sem bil prepričan, da se je treba postaviti. Morda tudi zato, ker to niso bili le moji interesi in sem jih znal prav predstaviti drugim. Odgovornosti pa se tudi nisem nikdar branil, čeprav so mi po drugi strani spet očitali, da sem premalo ambiciozen. Sedaj pa so časi taki, da je tako zaupanje kot odgovornost treba izoblikovati vzajemno, saj se bomo le tako skupaj odbranili pred mesebojnimi razprtijami in neplodnim čakanjem na rešitev od zunaj.

Darja in Stane Hafnar

ZASVOJENOST MED MLADIMI

Gimnazija Kočevje je v torek, 3. 11. 1992, ob 17. uri v srednješolski dvorani organizirala okroglo mizo na temo **ZASVOJENOST MED MLADIMI** (razširjenost kajenja, uživanja alkohola ter drugih drog med osnovnošolsko in srednješolsko mladino ter možnost preprečevanja zasvojenosti). Na okrogli mizi so sodelovali:

- Škofijski Karitas Ljubljana
- p. MIHA KRAMLI – Prevenција in zdravljenje zasvojenih z drogami (komuna IN CONTRO v Italiji)
- Svetovalni center Ljubljana
- g. MAJA VODOPIVEC, spec. klin. psih. – Kaj lahko storijo starši in šola ?
- OŠ Zbora odposlancev Kočevje
- g. FRANC GORNIK – Alkoholizem med osnovnošolci (predstavitev ankete)
- Gimnazija Kočevje
- dijakinja VESNA ŠTEFANČIČ – Razširjenost kajenja, uživanja alkohola in drog med srednješolci (seminarska naloga – mentor JASNA VESEL, psih.)

K udeležbi na okroglo mizo je GIMNAZIJA KOČEVJE povabila starše, srednješolce in vse, ki se pri svojem poklicnem delu srečujejo z mladimi iz kočevske in ribniške občine. Glavni cilj te okrogle mize je bil ozaveščanje ljudi v našem okolju o vzrokih pojavljanja in širjenja zasvojenosti med osnovnošolsko in srednješolsko mladino ter o možnostih pravočasne prevencije na različnih ravneh družbenega življenja. Razširjenost zlorabe različnih vrst drog med mladimi postaja namreč v Sloveniji vedno bolj pogosta tema razgovorov med strokovnjaki, ki se poklicno ukvarjajo z mladimi, pa tudi v javnih medijih in med zainteresirano javnostjo nasploh. Posebno v zadnjem letu se pojavlja vedno več mnenj in opozoril, ki dajejo slutiti širjenje t.i. mehkih in trdih drog med mladino. Ob nelagodnem občutku, da smo na ta pojav premalo pripravljeni tako strokovnjaki (pedagogi, učitelji, svetovalni delavci, zdravstveni delavci...) kot tudi starši, je nujno, da skušamo s skupnimi močmi ozavestiti čim večji krog ljudi.

Okrogla miza na to temo je po besedah v.d. ravnateljice Gimnazije Kočevje prof. METE KAMŠKOVE dosegla svoj namen, vsaj po številu navzočih sodeč, pa tudi po odzivnosti prisotnih.

Dijakinja 4. letnika Gimnazije Kočevje ŠTEFANČIČ VESNA je v svoji obširni seminarski nalogi pri predmetu psihologija pod mentorstvom JASNE VESELOVE, dipl. psih., izvedla med drugim tudi anketo, ki je bila opravljena na 414 učencih različnih programov in letnikov na kočevski srednji šoli. Podatki ankete naj bi osvetlili to dokaj problematično področje, saj do sedaj na kočevsko-ribniškem področju še ni bilo opravljenih širših raziskav o razširjenosti zlorabe različnih drog med mladimi. Konkretni podatki pa so več kot potrebni, saj se posebno v zadnjih štirih letih povečuje ogroženost mladostnikov predvsem s strani širjenja ilegalnih drog.

“V raziskavi sem ugotovila, da je kajenje in uživanje alkoholnih pijač med mladostniki, katerih povprečna starost je 16,1

let, zelo razširjeno, odseva pa predvsem posnemanje kadilskih in pivskih navad odraslih, kakor tudi močan vpliv vrstnikov. Socialno okolje je do uživanja teh drog pri mladostnikih manj občutljivo. Tako kot nekatere ankete drugih srednjih šol v večjih mestih, se je tudi na naši šoli pokazal zaskrbljujoč procent mladostnikov, ki jim je bila ilegalna droga ponujena ali pa so jo že poiskovali. Samo vprašanje časa je, kako hitro se bodo še naprej širile med mladino, če družba za preprečevanje tega ne bo več storila,” piše v povzetku mlada avtorica VESNA ŠTEFANČIČ. Zaradi aktualnosti teme objavljamo povzetek rezultatov ankete že zgoraj omenjene avtorice:“

Povzetek rezultatov

Osnovni cilj naše raziskave je bil vpogled v razširjenost uživanja tobaka, alkoholnih pijač, črne kave, tablet za pomiritev ter ilegalnih drog med srednješolci kočevsko-ribniškega področja.

KAJENJE

Kadilske "izkušnje" ima za sabo več kot tretjina srednješolcev.

4,3% jih je prenehalo s kajenjem, 7% jih kadi občasno, vsakodnevno pa kadi kar 1/4 vseh srednješolcev.

Nekoliko manj kadijo dekleta (27%) kot fantje (37,8%), manj jih je med njimi vsakodnevnih kadilk (21%) kot pri fantih (29,9%).

Kajenje je torej med našimi srednješolci zelo razširjeno, čeprav je kajenje na šoli prepovedano.

Intenzivnost kajenja je med rednimi in občasnimi kadilci precejšnja, saj jih 56,3% pokadi 10 do 20 cigaret na dan, 8,2% pa pokadi na dan celo 21 do 30 ali celo več cigaret.

Posebno veliko kadijo srednješolci poklicnih šol, kjer je med kadilci 41,4% takih, ki dnevno pokadijo več kot 10 cigaret na dan. V gimnazijskem programu je takih kadilcev 25%.

Povprečna starost pričetka kajenja pri kadilcih je 14. leto, čeprav nam to povprečje prikriva dejstvo, da je pred 12. letom pričelo s kajenjem že 9,2% teh učencev. Bolj zgodaj pričnejo s kajenjem fantje, med njimi najbolj zgodaj učenci poklicnih šol.

Kadilski "staž" rednih in občasnih kadilcev je sorazmerno dolg: od 1. do 3. leta jih kadi že 61%, 23% pa jih bolj ali manj redno kadi celo že več kot tri leta. Dekleta po trajanju kajenja ne zaostajajo za fanti.

Razlogi za pričetek kajenja mladostnikov so obširno opisani v različni strokovni literaturi. Tudi naša raziskava je pokazala, da mladostniki najpogosteje pričnejo s kajenjem zaradi vpliva vrstnikov (posnemanja in nagovarjanja), radovednosti in vzbujanja po-

zornosti, saj kajenje razumejo kot znak odraslosti. Pri obeh spolih je najpogostejši razlog vpliv vrstnikov, vendar dekleta bolj težijo k vzbujanju pozornosti oz. ne razmišljajo o vzrokih svojega kajenja.

Družine srednješolcev-kadilcev in nekadilcev se po svoji obremenjenosti z navado kajenja precej razlikujejo: v družinah nekadilcev je bistveno manj kajenja (43,3% izjav, da ne kadi nihče v družini), v družinah srednješolcev-kadilcev je takih izjav 23,5%.

Torej ne samo vpliv vrstnikov, ampak tudi vpliv staršev, ki kadijo, je dejavnik, ki nedvomno povečuje verjetnost, da bo mladostnik začel kaditi.

Da je problem razširjenosti kajenja predvsem problem odraslih do te razvade, je očitno iz odgovorov na vprašanje, ali starši vedo, da njihov mladostnik kadi. Kar 48,1% staršev VE, da njihov otrok kadi, glede na dolg kadilski staž večine srednješolcev-kadilcev, pa smemo sklepati, da kajenje bolj ali manj tolerirajo. Opazna je tudi razlika med šolama glede tega: 50% staršev gimnazijcev ne ve, da njihov otrok kadi, na poklicni šoli je samo 31% staršev, ki ne vedo za kajenje svojega mladostnika.

Da je kadilska navada med srednješolci kadilci že močno utirjena, je razvidno iz tega, kaj jim po njihovem mnenju nudi kajenje: navajajo umiritev (27,4%), zadovoljstvo (22,2%), zabava (14,45%), uživanje (11,1%), samozavest (3,3%). Take opise občutkov med kajenjem navajajo tudi odrasli, dolgoletni kadilci.

Pričakovali bi lahko, da srednješolci-kadilci manj vedo o nevarnosti kajenja kot nekadilci. V primerjavi odgovorov obeh skupin (vpr. št. 11) je razvidno, da so učenci splošno

Mlada raziskovalka Vesna Štefančič.

sorazmerno dobro seznanjeni z nevarnostmi kajenja, saj jih kar 80% zna navesti enega ali več zdravstvenih posledic kajenja, in sicer enako kadilci kot nekadilci. Vprašamo se lahko, ali dodatno informiranje mladostnikov o zdravstvenih posledicah kajenja nanje sploh še kaj vpliva, ali pa bi se bilo potrebno antipropagande kajenja lotiti drugače.

UŽIVANJE ČRNE KAVE

Uživanje črne kave kot obrednega poživila je med srednješolci dokaj uveljavljena navada, saj jih samo 39,7% nikoli ne pije črne kave, 24% učencev pa uživa črno kavo 1 do 3-krat na dan.

UŽIVANJE ALKOHOLNIH PIJAČ

Srednješolcev, ki nikoli ne pijejo alkoholnih pijač (po njihovih izjavah) je pravzaprav malo: 18,6% (gimnazijcev 23,9%, na poklicni šoli 14,3%). Pri 41% srednješolcev je uživanje alkohola prisotno; najmanj nekajkrat mesečno pije alkoholne pijače 32,6 %, ne-

kajkrat tedensko 8,2% srednješolcev. Pitje alkohola je pogostejše med učenci poklicnih šol kot pri gimnazijcih.

Iz teh odgovorov sicer ni razvidno, za kakšno pitje gre oz. koliko je intenzivno. Lahko samo domnevamo, da so učenci pri odgovarjanju na to vprašanje imeli v mislih namensko prekomerno uživanje alkohola. Če ta domneva drži, je razširjenost uživanja alkoholnih pijač med srednješolci prevelika. To potrjuje tudi zelo zgodnja izkušnja prve resne pijanosti med mladostniki: od 414 anketiranih učencev jih je 260 (63%) že bilo vsaj enkrat pijanih. Povprečna starost prve pijanosti je 14,3 let, z dvanajstim letom ali še prej je bilo prvič pijanih 31 učencev (7%). Najbolj priljubljena pijača je pivo, temu sledi vino, uživanje predvsem žganih pijač je priljubljeno kar pri 13,8% srednješolcev.

Najpogostejši razlogi, da srednješolci posežejo po alkoholnih pijačah, je pitje v družbi vrstnikov in zaradi boljšega razpoloženja, kar pravzaprav odraža družbene navade odraslih. 10,9% jih pije takrat, ko so potrti in v težavah.

Zanimalo nas je tudi, ali srednješolci menijo, da kdo v njihovi družini pije preveč: 16,4% se jih je strinjalo s tako izjavo, 13,3% (največ) jih je menilo, da preveč pije oče. Mladostniki na splošno poznajo posledice pretiranega uživanja alkoholnih pijač, več o tem in bolj natančne odgovore so navajala dekleta in več gimnazijci kot učenci poklicnih šol.

Podobno kot kajenje je tudi uživanje alkoholnih pijač med učenci naše šole na žalost precej razširjeno. Uživajo alkoholne pijače vseh vrst, razlogi pitja pa kažejo intenzivno posnemanje družbenih navad in

razvad odraslih ter velik vpliv sovrstnikov. Prva pijanost je mladostnikova zgodnja izkušnja, najmanj 1/6 mladostnikov lahko opazuje alkoholizem v družini, posebno pri očetih. Čeprav sta tobak in alkoholne pijače drogi, ki ob zlorabi povzročata številne zdravstvene pa tudi socialne probleme, je dejstvo, da sta v našem socialnem in kulturnem okolju popolnoma udomačeni. Zmanjševanje kajenja in uživanja alkohola med mladostniki bo možno šele in le takrat, ko bodo odrasli spremenili svoje stališče do teh drog.

UŽIVANJE ILEGALNIH DROG

Ilegalne droge na našem ožjem lokalnem področju niso nekaj neznanega. 3/4 anketirancev je znalo navesti več imen različnih ilegalnih drog. Čeprav se v pogovornem jeziku pogosto uporablja izraz lahka droga-trda droga, si le 1/4 srednješolcev predstavlja vsaj približno razliko: lahke droge naj bi se kadile, naj ne bi povzročale zasvojenosti ali pa le psihično zasvojenost, trde droge so po njihovem mnenju tiste, ki se injicirajo in povzročajo psihično in fizično zasvojenost. Sklepamo lahko, da velika večina srednješolcev pravzaprav malo ve o značilnostih in nevarnostih posameznih vrst drog. Učenci poklicnih šol o tem vedo še manj kot gimnazijci. 1/4 anketiranih tudi ne ve, kako zaužite droge spreminjajo doživljanje. Pri ostalih prevladuje mnenje, da ilegalne droge povzročajo prijetne občutke, manj pa je poznavanja negativnih doživetij (halucinacije, grozavost, izguba realitete). Zanimivi so razlogi zaradi katerih mladi posegajo po drogi: najbolj pomemben razlog je vpliv družbe

sovrstnikov in uveljavljanje mladostnika v njej (40,8%), temu sledijo težave v družini in šoli (17,4%), beg pred problemi (13,8%), itd.

12% srednješolcev bi bilo bolj ali manj pripravljenih poskusiti drogo, če bi jim bila ponujena, brez razmišljanja bi jo poskusilo 8,9%.

Kanabis (marihuana ali hašiš) je bil doslej ponujen že 18,8% srednješolcev, od teh jih je 9,9% drogo tudi zaužilo. Lastno izkušnjo s kanabisom ima torej najmanj 11,4% učencev naše šole. Pri tem prednjačijo gimnazijci, ki jim je bil kanabis večkrat ponujen (25,5%) kot učencem poklicnih šol (13,5%). Več gimnazijcev ima tudi osebno izkušnjo s to drogo. Po lastnih izjavah je bilo v neposrednem stiku z drogami 23,9% anketiranih: od tega 20,5% s kanabisom in 3,4% s kanabisom in heroinom. Zaključimo lahko, da je najmanj petina učencev že bila v družbi, kjer je bila droga ponujena, desetina jih ima že osebne izkušnje s kanabisom, 3% jih je bilo v bližini heroina, ni pa jasno iz anket, ali so ga tudi zaužili. Približno 70% učencev se je o nevarnosti uživanja ilegalnih drog pogovarjalo s svojimi starši in v šoli.

Ilegalne droge torej med našimi učenci SO. Če jih še ne uživajo v takem procentu kot so jih prikazovale ankete na nekaterih ljubljanskih srednjih šolah, je samo vprašanje časa. Mladostniki v svojem odrasčanju imajo probleme, ki jih odrasli premalo želijo priznati. sami menijo, da imajo problemov veliko...v šoli (12,8%)...z denarjem (9,2%)...z ljubeznijo in spolnostjo (7,5%)...po njihovem mnenju pa žal tudi z zlorabo alkohola, tobaka in tudi ilegalnih drog.

povzela Darja D. Hafnar

PLAČEVANJE STROŠKOV RIBNIŠKI KOMUNALI

28. 10. t. l. sem ob 5.30 uri, ko so poročila, na radiu slišala "pritožbo" ribniške Komunale, da občani ne plačujejo redno stroškov, predvsem so občani neredni v plačevanju ogrevalnih stroškov. Zato je IS SO Ribnice sprejel sklep, "naj lastniki takoj poravnajo dolgove in ne najemniki - nosilci stanovanj; sicer pa se lahko tudi izselijo, če ne morejo plačevati stroškov."

Z ozirom na tako jutranje obvestilo sem takoj poklicala dežurnega novinarja z vprašanjem, ali sem prav razumela "objavo". Izkazalo se je, da sem jo popolnoma prav razumela. Novinarju sem omenila, da sedim v ribniški skupščini, kjer glasujem za občinski proračun. Le ta je sestavljen iz prihodkov občanov, odvedenih za občinski proračun. In ker je občina tudi lastnik stanovanj (v Ribnici je bilo okrog 300 stanovanj, sedaj po prodaji po stanovanjskem zakonu jih je občini ostalo še 150), naj z ozirom na zgornjo objavo plača najemnikove stroške. Ker še vedno nisem doumela radijskega poročila, sem se odpravila še na občino in prosila za sklep, ki ga je sprejel IS SO Ribnica 22.10. t.l.. Ta se glasi:

1. Komunalno podjetje Komunala Ribnica naj samo izterja plačilo stroškov ogrevanja.

2. Imetnike stanovanjske pravice, katerih lastnik je občina, dodatno opozorimo, da so dolžni stroške ogrevanja takoj plačati, sicer jim bo v zakonskem roku prenehala stanovanjska pravica.

Pozanimala sem se še z ozirom na ljudske govorice o plačnikih in zamudnikih pri direktorju Komunale g. Zakrajšku. Ta mi je povedal, da od 263 stanovanjskih enot plačuje redno stroške 80% stanovalcev. Z ozirom na sklep IS SO Ribnica je nekaj stanovalcev tudi takoj poravnalo stroške, nekateri so prosili za plačilo v dveh obrokih, nekateri pa so v težkem finančnem položaju, saj gre slabo delavcem v ribniških podjetjih (so na čakanju...).

Z ozirom na ta dejstva naj dodam svoja razmišljanja:

– V Ribnici sta dva večja naselja za ogrevanje. Eno naselje že 14 let zbira denar za ogrevanje v lastni režiji - preko centralnega blagajnika in so za najmanj 20 % cenejši od stroškov za ogrevanje tam, kjer za ogrevanje skrbi komunala. Ker je zaradi nerednega plačevanja Komunali le-ta že dve leti zapored najemala "posojilo" za nabavo kurilnega olja iz občinskega proračuna, bi nekateri tudi na Prijateljejevem trgu želeli, da bi jim denar za ogrevanje pobirala Komunala. Zaradi neplačila bi jim

priskočila na pomoč občina, to pa je lažna solidarnost ali življenje na račun svojega soobčana!

– Zakaj DO Komunala ne pošlje tudi po dveh mesecih opominov in obvesti lastnike stanovanj o neplačanih stroških in takoj sodnijsko ne ukrepa? Zneski 40 neplačnikov od 10.000 do 27.000 SIT niso le dolg dveh, treh mesecev - Komunala oz. njeni uslužbenci naj sami poskrbijo za poravnavo stroškov, če jih ne znajo izterjati! Kaj počne nadzorni odbor v DO Komunali?

– Banke bi lahko poskrbele za ugodne kredite občanom, da bi plačevali stroške sproti. Socialne službe v podjetjih in občini bi lahko priskočile na pomoč iz drugače nabranih sredstev in skrbele za prosvetljevanje ljudi na socialnem robu. Strokovnjaki bi morali dopustiti, da bi se s kalorimetri ugotovila poraba in plačevanje energije v centralno ogrevanih naseljih. Marsikateri neplačniki, za katere g. direktor Komunale meni, da jim nimajo kje vzeti, dodatno služijo mimo davčne inšpekcije....

Vse zgoraj navedene službe bi morale pomagati v razvoju demokracije tako, da bi se občani začeli sami pošteno, delavno, samooskrbno obnašati. Tako bi se izognili tudi vsakodnevnemu godrnjanju o krivdi vseh in nobenega za stanje, v kakršnem se nahajamo.

Stanislava Hitij – Hočevar

Gradnja novih in vzdrževanje "starih" cest

Gospa Hitij-Hočevarjeva je na naslov uredništva poslala tudi odmev na članek o načrtovanju ribniške obvoznice, objavljen v prejšnji številki NOVIH NOVIC. V njem se ne strinja z načrtovanjem obvoznice na pamet, ne da bi se vedelo, kaj bo zgrajeno čez 10 ali več let tam, kjer bo tekla nova trasa ceste. Tak pristop se ji zdi nestrokovno in finančno uničujoč. Javno želi povedati, da bo kot poslanka v občinski skupščini glasovala proti predlagani obvoznici, zaradi nezaupanja v preudarne odločitve na občini pa želi slišati tudi strokovno mnenje Republiške uprave za ceste oz. izvedeti za njihov pristop k načrtovanju cest. Hkrati jo zanima tudi, kaj je že bilo narejenega oz. bo storjenega za regionalno cesto Žlebič – Sodražica, ki je po njenem mnenju brezpogojno potrebna obnove, četudi jo bo potrebno, tako kot marsikje drugje, izsiliti z opozorilno zaporo.

AVTOBUM PROTI VRHU

Nogometaši AVTOBUMA so v Slovenskih Konjicah premagali tamkajšnjo DRAVINJO z rezultatom 3:1. Gole za domače so dosegli Struna, Petrica in Komočar. Na tekmi je sodnik obema moštvoma pokazal kar devet kartonov, iz igre pa je moral tudi Petrica. Po XII. kolu se je tako AVTOBUM z 15. točkami povzpел na 4. mesto, za vodilno trojko pa zaostaja le za 3 točke. Zanimivo bo tudi nedeljsko srečanje proti vodilni ORII Rudar na domačem terenu.

OB PODPORI NAVIJAČEV DO ZMAGE

Rokometaši KVM so na domačem terenu iztržili obe točki. Ob bučni podpori navijačev so premagali OMNI-KUM Rudar z rezultatom 20:17. Po V. kolu so se tako s petimi točkami prebili na 7. mesto na lestvici, v soboto pa jih čaka težka tekma s PRESADOM v Litiji.

Manj športne sreče pa so imele rokometasice OPREME. Kljub trem golom prednosti so proti koncu srečanja z BO&GI Co Branik dopustile izenačenje, tako da se je tekma v Ribnici končala z neodločenim izidom 23:23. Po VI. kolu so kljub temu šele ob drugo točko in imajo kot vodilne v beli skupini še vse možnosti za vstop v boljše modro skupino v zimskem delu ligaških srečanj.

Košarkarji SNEŽNIKA Kočevske Reke so v II. SKL zahod zmagali proti ELLES Borovnici z rezultatom 109:103.

Odbojkarice LIK-TILIE so bile poražene v srečanju z ABES Trade s 3:2. Iz štirih ligaških srečanj so tako iztržile le 2 točki.

Kočevski kegljači so premagali ADRIO s 7:1 in so po III. kolu s 4 točkami na 5. mestu.

GALA NOGOMETNI SPEKTAKEL

Društvo za pomoč duševno prizadetih organizira v nedeljo, 15. novembra, gala nogometni tekmi:

1. Pop Design : Ribniške rekreativke (RDEČE PODVE-ZICE)

2. Pop Design : SDP

Gala spektakel se bo odvijal v ŠC Ribnica od 18. ure dalje, vstopnina po bo šla v dobrodelne namene.

MEGATRON d.d.

Kočevska reka

TRGOVINA IN SERVIS

Ljubljanska 67 KOČEVJE

tel.: 061/854-041

fax: 061/851-447

del. čas: 6³⁰ - 17⁰⁰

PROGRAM TOVORNIH IN DOSTAVNIH VOZIL

Tip vozila	Prodajna cena SIT	Cena s popustom		Maloprodajna cena PD 5 %
Rival 40.8 H 3,6 kamion	2,412.016	2,050.214	(15 %)	2,152.724
Rival 40.8 H 3,2 kamion	2,360.247	2,006.210	(15 %)	2,106.520
Rival 30.8 kombi 2,8	2,286.919	1,943.881	(15 %)	2,041.075
Rival 35.8 H 3,6 šasijske	2,093.038	1,988.386	(5 %)	2,087.805
Rival 35.8 HN podalj. kabina	2,374.627	2,255.896	(5 %)	2,368.691
Rival 35.8 HN (brez cerade)	2,236.004	2,124.204	(5 %)	2,230.414
Rival 35.8 H 3,6 kamion (brez cerade)	2,295.461	2,180.688	(5 %)	2,289.722
Rival 35.8 HN šasijska 3,2	2,039.593	1,937.613	(5 %)	2,034.494

PROGRAM OSEBNIH VOZIL

CIMOS CITROEN

AX 11 FIRST 3 vrata
AX 11 CABAN 5 vrat
AX 11 ALLURE 5 vrat
AX 14 4 x 4 5 vrat
AXD CABAN 5 vrat
ZX AVANTAGE
ZX AURA

LADA KARAVAN 1500	519.200
SAMARA 1300 3 vrata	562.000
SAMARA 1300 5 vrat	639.200
SAMARA 1500 3 vrata	594.400
SAMARA 1500 5 vrat	671.500
LADA NIVA 1600	645.500

NA SERVISU: elektronska optična nastavitev preme – elektronsko testiranje motorja – montaža in centriranje pnevmatik – avtokleparska in avtomehanična dela – REZERVNI DELI – pooblaščen servis vozil – ZASTAVA in LADA – KOMISIJSKA PRODAJA RABLJENIH VOZIL

Plavalni tečaji

OTROŠKI VRVEŽ V BAZENU

26. oktobra so se v veselje in korist ribniških šolarjev zopet odprla vrata bazena v Športnem centru. Okrog 400 učencev tretjega in četrtega razreda ribniške, dolnjske, loškopotoške in sodraške osnovne šole bo šlo skozi 24. urne tečaje plavanja, ki potekajo v šestih zaporednih šolskih dneh po 4 šolske ure. Starši prispevajo 1000 SIT za plačilo plavalnih učiteljev, potekajo pa tudi dogovori s kočevskimi osnovnimi šolami za tečaje pod podobnimi pogoji konec novembra in v decembru. Bazen je ob petkih, sobotah in nedeljah med 17. in 21. uro odprt tudi za zunanje obiskovalce, vstopnina pa znaša za osovnošolce 50, za dijake 100 in za odrasle 150 SIT. Vodo v bazenu so pregledali iz zavoda za socialno medicino in higieno in je neoporečna, prav tako pa tudi redno pregledujejo vsebnost klora. Bazenska voda in zrak sta segreta na 29 oz 30 stopinj C, tako da se kljub daljšemu zadrževanju v njem ni bati, da bi tečajniki ali obiskovalci prezebali.

PLESNA REKREACIJA

Plesna rekreacija je namenjena vsem, ki se zavedajo, da njihovo telo potrebuje sprostitvev in razgibavanje celega telesa, tako kot potrebujemo dnevno hrano in pijačo.

DIANA DROBNIČ je tudi letos, kot že kar nekaj let nazaj, v prvih jesenskih dneh začela z organiziranjem plesne rekreacije za odrasle. Pravzaprav se je letos rekreacija začela zaradi Dianine preobremenjenosti malo kasneje (sredi oktobra), je bila pa prav zaradi tega tudi že težko pričakovana.

Program plesne rekreacije je sestavljen iz elementov streachinga- razgibavanja, joge in aerobne gimnastike. Izbrane vaje vplivajo na večjo prožnost mišic, boljšo cirkulacijo krvnega obtoka, presnovo organizma, na odpornost proti različnim boleznim (srca, hrbtenice, bolečin v nogah in v trebuhu...)

S posebnimi dihalnimi vajami povečujemo kapaciteto pljuč, se obenem sproščamo, poleg tega pa z redno vadbo vplivamo na odpornost organizma, boljše počutje, nenazadnje pa

tudi na izgubo odvečnih kilogramov in na lepšo obliko telesa.

Če se boste dobro počutili in boste zadovoljni sami s seboj, boste veliko uspešnejši pri delu in srečnejši v življenju. Z vami pa bodo zadovoljni tudi vaši najbližji.

Termin za plesno rekreacijo je rezerviran dvakrat na teden:

ponedeljek	od 20h do 21h in
sreda	od 20h do 21h

Čas in intenzivnost vadbe si lahko izberete po želji. Cena za eno vajo : 80,00 SIT. Kraj vadbe: Ribnica, TVD PARTIZAN (telovadnica). Če pridete na vajo, se čimbolj toplo oblecite (tople zimske trenerke, volnene ali bombažne nogavice, telovadne copate), s seboj pa prinesite tudi manjšo deko ali kakšno drugo toplo podlago, na kateri boste lahko sedeli.

RUFAC

AVTOCENTER RUFAC d.o.o.

Ob Mahovniški cesti 3 — 61330 Kočevje

Tel.: 061-854 042, Fax: 061-854 042

novost
pariškega
avtomobilskega
salona 92

RENAULT
TWINGO

**KREDIT NA 36 MESECEV! DODATNA OPREMA,
REZERVNI DELI ZA VSA VOZILA RENAULT**

Zelo ugodno – AVTORADIO KASETOFON GRUNDING že od 12.120 SIT dalje.

CENIK VOZIL RENAULT

Tip vozila	ccm	KM/kW	Prodajna cena FCO tovarna v SIT	Informat. maloprod. cena za podjetje	za občane
RENAULT 4 GTL	1108	34/25	487.200,00	584.640,00	584.640,00
RENAULT 5 Campus/3v	1108	49/35	679.000,00	814.800,00	814.800,00
RENAULT 5 Campus/5v	1108	49/35	714.700,00	857.640,00	857.640,00
RENAULT 5 Campus plus/3v	1108	49/35	703.700,00	844.440,00	844.440,00
RENAULT 5 Campus plus/5v	1108	49/35	753.700,00	904.440,00	904.440,00
RENAULT 5 Campus D/5v	1595	55/40	823.900,00	988.680,00	988.680,00
CLIO RN 1.4/5v	1390	80/57,5	1.149.600,00	1.342.733,00	1.342.733,00
CLIO RT 1.4/5v CAT.	1390	80/57,5	1.329.800,00	1.508.525,00	1.508.525,00
CLIO RT 1.9 D/5v	1870	65/47	1.389.300,00	1.622.702,00	1.622.702,00
CLIO 16 V/3v (CAT.)	1764	137/99	1.813.600,00	2.057.348,00	2.057.348,00
RENAULT 9 TD	1595	55/40	1.014.400,00	1.184.819,00	1.184.819,00
RENAULT 19 RN 1.4/4v in 5v	1390	80/57,5	1.303.400,00	1.522.371,00	1.522.371,00
RENAULT 19 RT 1.4/4v in 5v CAT.	1390	80/57,5	1.427.300,00	1.619.129,00	1.619.129,00
RENAULT 19 RN 1.9 D/4v in 5v	1870	65/47	1.449.900,00	1.693.483,00	1.693.483,00
RENAULT 19 RT 1.8/4v CAT.	1794	113/81	1.758.600,00	1.994.956,00	1.994.956,00
RENAULT 19 16 V/3v in 4v CAT.	1764	137/99	2.089.600,00	2.370.442,00	2.370.442,00
RENAULT 21 TL 1.4/4v in 5v	1397	70/50,5	1.309.300,00	1.529.262,00	1.529.262,00
RENAULT 21 GTX/4v in 5v	1721	92/66,5	1.550.700,00	1.811.218,00	1.811.218,00
RENAULT 21 GTX/4v in 5v CAT.	1995	105/77,5	1.818.100,00	2.209.064,00	2.209.064,00
RENAULT 21 NEVADA GTS	1721	92/66,5	1.716.900,00	2.005.339,00	2.005.339,00
ESPACE RT CAT.	1995	105/77,5	2.901.400,00	3.023.259,00	3.388.835,00
ESPACE RXE V6i CAT.	2845	153/110	3.845.200,00	4.006.698,00	4.491.194,00
ESPACE QUADRA RXE V6i CAT.	2165	110/79	3.767.700,00	3.925.943,00	4.400.674,00
EXPRESS Tolec 1.4	1390	80/57,5	1.172.200,00	1.221.432,00	1.369.130,00
EXPRESS Kombi 1.4	1390	80/57,5	1.257.500,00	1.310.315,00	1.468.760,00
EXPRESS Tolec diesel	1595	55/40	1.257.500,00	1.310.315,00	1.468.760,00
TRAFIC T313 Furgon diesel	2068	60/43	1.774.800,00	1.849.342,00	2.072.966,00
TRAFIC TB23 Fur. s pov. s. diesel	2068	60/43	1.905.200,00	1.985.218,00	2.225.274,00
TRAFIC T3B3 Kombibus diesel	2068	60/43	2.093.500,00	2.181.427,00	2.445.708,00
MASTER RJ26 Furgon diesel	2499	76,5/55	2.743.100,00	2.858.310,00	3.203.941,00
MASTER R8D6 Minibus diesel	2499	76,5/55	3.288.100,00	3.426.200,00	3.840.501,00

RENAULT
Avto življenja

SERVIS ZA VSE ZNAMKE AVTOMOBILOV

DAMIJAN RANDELJ

avtomehanik-avtoklepar

Mahovnik 2, KOČEVJE –

tel. in fax: 061/851-488

OPRAVLJAMO: avtomehanična dela,

avtoelektriko, optiko,

avtokleparska dela na ravnalni mizi

CAR-O-LINER ter avtoličarska dela

Vas je vozilo na poti pustilo na cedilu?

Nudimo **vlečno službo** po ceniku AMZS.

Iz velike ponudbe vam predstavljamo le nekaj avtomobilskih rezervnih delov po **ZELO UGODNIH** cenah:

CENE SO PRODAJNE

- svečke **AC original FRANCE** 280
- svečke **CHAMPION Y9** z vzgajeno blokado radia 280
- ogrevalne svečke **BERU** – uvoz 1.100
- zobati jermen **Z 101** 1.100
- zavorne ploščice **Golf JX** – uvoz 2.500

OBIŠČITE NAS IN SE SAMI PREPRIČAJTE O RES UGODNI PONUDBI!!!

NOVO PRI NAS!!!

Pri nakupu motornega olja vam le-to zamenjamo BREZPLAČNO!

UGODNA PONUDBA

motornega olja **CASTROL GTX3: liter SAMO 600 SIT**
motornega olja **CASTROL GTX: liter SAMO 400 SIT**

OPRAVLJAMO SERWISE ZA VSE VRSTE VOZIL
(garancija za vozila VW in ZASTAVA)

Novo v gostišču DOGAR:

PIŠČANCI NA RAŽNJU

Gostišče Dogar na Mlaki je k svoji bogati gostinski ponudbi pred kratkim dodalo še eno novost: piščance na ražnju po originalnem Winerwaldovem receptu. Tej novosti so priredili tudi del gostišča tako, da je peko piščancev mogoče spremljati v kaminu. Piščanca vam pripravijo v eni uri in če ste v stiski s časom, ga bodo pripravili na raženj že pred vašim prihodom po predhodnem naročilu po tel. 851-410. Polovičko kilogramskega piščanca dobite že za 300 SIT, za na dom ali na malico v podjeteje pa vam ga spečejo tudi izven delovnega časa.

BISTRO ŠTAJNPRIK

Z otvoritvijo bistroja ŠTAJNPRIK konec oktobra na Griču c. VI/2 je to vse bolj obrtniško naselje dobilo tudi svoj gostinski lokal. Mladi lastnik Tomaž Lovšin je lokal opremil s posebnim posluhom za dobro počutje gostov, lokacija ob glavni cesti in urejeno parkirišče pa sta za obisk Štajnprika še dodatno vabljiva. Manjše skupine si lako izberejo zase poseben prostor, ki ga je priporočljivo rezervirati na tel. 863-037. Bistro je odprt vsak dan od 8. do 23. ure.

Mini Max jeans club CASUCCI

Pod tem modernim imenom se skriva bogato založena trgovina s popularnimi kavbojkami, majicami, jaknami, bundami-puhovkami iz programa v tujini in pri nas zelo uveljavljene znamke CASUCCI. Za lastnico firme Bomax Ilovor Marijo iz Muljave 22/a (tel. 785-081) je ta nova trgovina na na Šeškovi 31 v Ribnici že tretja v verigi prodajaln, vsi prodajni artikli pa s originali in uvoženi neposredno iz Italije. Na prodajnih policah je mogoče izbirati tudi med drugimi znanimi znamkami jeansa, pa tudi med bogato ponudbo karirastih srajc, poloverjev, svilenih trenirk, ženskih žab Melisa...Mini Max jeans club je odprt vsak dan od 9. do 12. ure ter od 15. do 19. ure, ob sobotah pa od 9. do 12. ure.

AVTOMOBILSKA IZLOŽBA AGATON d.o.o. Ribnica

Podružnica Ribnica, Šeškova 42, tel. 861-488, telefax 860-653, odprto od 9. do 13. ure
in od 15. do 18. ure, sobota od 9. do 12. ure

Nudimo vam kratkoročni - dolgoročni kredit z 14 do 16 % letnimi obrestnimi merami!

GOLF

GOLF NOVI MODEL 1'4i KAT	25.900 DEM
GOLF NOVI MODEL 1'8i KAT	28.890 DEM
GOLF NOVI MODEL 1'9 D KAT	29.890 DEM
GOLF NOVI MODEL 1'9 TD KAT	30.980 DEM

OPEL

OPEL ASTRA 1'4i KAT	24.750 DEM
OPEL VECTRA M 92 1.6i KAT	28.900 DEM
OPEL VECTRA M 93 1.6i KAT	31.500 DEM

HONDA

HONDA DXI 1'5i 24.750 DEM

MERCEDES 200 D 59.790 DEM

FIAT

FIAT PANDA	11.950 DEM
FIAT UNO 45 FIRE	13.600 DEM
FIAT TIPO MEDIA	17.900 DEM

TAVRIA 1091 ccm 496.000,00 SIT

SEAT TOLEDO 22.490,00 DEM -

ENKRATNA NOVOLETNA PONUDBA

20 % POPUST ZA AVTOMOBILE:
RENAULT 5, OPEL KADETT (VSI MODELI)

ZGORAJ OMENJENE CENE VOZIL SO KONČNE, VKLJUČNO S CARINO, DAVKI IN PREVOZOM.

VENMA

vzdrževanje elektroaparatur Albert Mrak
Konca vas 8, Stara cerkev, tel. 855-130

SERVIS

oljnih gorilcev, električnega ročnega orodja,
varilnih aparatov

MONTAŽA

toplotne tehnike in vseh vrst instalacij

POSEBNO UGODNA STORITEV

montaža obnovljenih oljnih gorilcev
WEISHAUP, ELKO, ERTLI, HOFMAT..

OSVALD

d.o.o. Grič cesta IV/3, tel. 861-880

* Izdelovanje

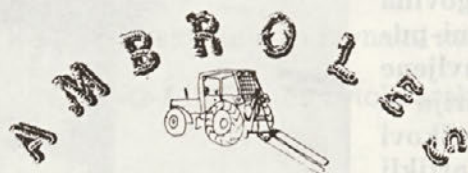
- betonskih blokov dimenzij:
30x40x20, 25x40x20, 20x40x20, 13x40x20, 8x40x20
- vogalnikov dimenzij 30x40x20
- tlakovcev "S" model

* montaža in dostava materiala za:

- vodovodno instalacijo
- stavbno kleparstvo
- centralne kurjave

Prevzememo adaptacijo kopalnic z vključno
zidarskimi deli!

NOVO V RIBNICI:

LUDVIK AMBROŽIČ,
SUŠJE 29 A, RIBNICA
tel.: 061/863-168

**POSEK IN SPRAVILO
LESA**

Računovodske storitve,
proizvodnja,
trgovina d.o.o.
Vrvarska 3, 61310 Ribnica
Tel.: (061) 862-188
Fax: (061) 862-189

OBRTNIKI!

Nudimo vam kvalitetno in strokovno vodenje
predpisanih poslovnih knjig.

Vabimo vas na neobvezen pogovor.

KOLODVORSKA 1

RIBNICA

VIDEO CENTER

NOVO V RIBNICI

K.A.V.A bar

del. čas:

6³⁰-23⁰⁰sobota 8⁰⁰-23⁰⁰

VABLJENI

VIDEO CENTER

RIBA

del. čas:

dop. 9⁰⁰-11⁰⁰pop. 14⁰⁰-20⁰⁰sobota dop. 9⁰⁰-12⁰⁰pop. 16⁰⁰-20⁰⁰

tel.: 061/860 847

ZA OGLED PRIPOROČAMO:

SPLIT SECOND (RUTGER HAVER) - AKCIJA

FREDY'S DEAD - GROZLJIVKA

NO WAY OUT (KEVIN COSTNER) - KRIMINALKA

THE SEVENTH SIGN (DEMI MOORE) - TRILER

JAGGED EDGE (JEFF BRIDGES) - KRIMINALKA

klub
111

V prijetnem vzdušju vam nudimo

- malice
- poslovna kosila, večerje
- slavnostna kosila
- razvedrilo v klubu ob vikendih

NOVO

TRGOVINA 111 v Gornjih Lepovčah

- PRESENEČENJE OB NAKUPU
NAD 2000 SIT V VSEH NAŠIH TRGOVINA

KREDITNA
KARTICA
ADUT

tel. 061/861-980, 061/861-981

MELAMIN

Kemična tovarna Kočevje p.o.
TRGOVINA NA DEBELO IN DROBNO
Tomšičeva 9, tel.: 853-133, fax 853-344

V NOVI TRGOVINI VAM NUDIMO:

- * čevlje, športno obutev, tehnične izdelke
- * kataloško prodajo pohištva
- * parketni lak MELLAK
lak za zaščito lesa MELLES
zadrževalec vlage v zemlji AGROGEL
- * tekstil iz Novoteksovega programa

Aktualno:

najcenejši »antifriz« - MELALED

- * kvaliteten sladkor iz Ormoža pakiran po
1 kg - 65 SIT/kg
- * praški oskar - 3 kg 490 SIT

Možnost plačila na čeke z odlogom plačila,
kredit...

ANTENSKI SISTEMI

projektiranje . montaža . vzdrževanje
sestava . meritve
KOČEVAR K.

Strma pot 9 - Dolenja vas
(061) 864-179

Izboljšajte si TV in RA sprejem z elektronsko
nastavitvijo anten (HTV 1, 2; kanal A; TVS 1,
2; AUT 1, 2)

Cena SAT kompletov (D) z montažo 699 DEM!
(136 kanalov, daljinsko vodenje, zaklepanje ka-
nalov...)

NOVO: Antene najbolj znanega svetovnega proi-
zvajalca FRACARRO (ITA) ceneje kot pri doma-
čih proizvajalcih (od 35 DEM dalje)

Jurjevica 51a, 61310 Ribnica
Telefon/fax: 061/861-493

Agencija: Gerbičeva 51a
61111 Ljubljana
Tel.: 158-315, 161-282 int. 22

Nudimo naslednje izdelke:

- Kleparske gradbene elemente: žlebove, odtočne cevi,
kljuge... in repromaterial,
- Cu pl. - 0,5, 0,6, 0,8, 1,00 mm profil
5 x 25 - 5 x 30 - 6 x 30 mm,
- Al pločevina 0,7, 0,8, 1,00 mm Al pl. barvna 0,7 in 0,8 mm,
- MS pločevina 0,8, 1,0, 1,5, 2,0, 2,5, 3,0 mm,
- MS šipke od Ø 3 do 30 mm, šestoglati...
- MS cevi od Ø 8 do Ø 60 mm,
- debelina sten 1-1,5... mm, kvaliteta MS 58,63...

Dimenzije, ki niso navedene, in jih nimamo na zalogi, dobavimo
po naročilu. Kratki dobavni roki!

VELIKA IZBIRA

- igrače, primerne za Miklavža in Dedka Mraza
- vodovodne pipe Armal
- računalniška oprema Commodore 64

UGODNO

- uvoženi copati
- flanelaste zimske srajce
- drsalke
- kuhinjski stoli in mize

NAMINA MESEČNA KOŠARICA ŽIVIL

POPUSTI

- 10 % svetila Meblo
- 20 % telefoni (staro za novo)

NAMINA 3 X 3

- tedenske nagrade - 5.000, 10.000 in 20.000 SIT
- glavna nagrada Renault 5, ki bo izžrebana 26.12.1992 (zato shranite podarjeno kartico 3 x 3 do konca leta)

NAMINA & NOVE NOVICE KUPON ZA POPUST

Samo s kuponom, ki je objavljen v Novih NOVICAH, in ob plačilu v gotovini, ste upravičeni do

5 %

za

POPUSTA

5 %

0%

POPUST

pri nakupu posode, stekla in porcelana

NAMINA & NOVE NOVICE

pri nakupu posode, stekla in porcelana nad 3.000 SIT

ukaj-odrešite

Kočevje, Ljubljanska 16, a.d.
Tel.: 061/851-136, telefax: 851-135

Poleg drugih ugodnosti v naših trgovinah vam v tem mesecu po zelo ugodnih cenah v »GRADBENEM MATERIALU« nudimo:

- pocinkane cevi 1/2 cole 130 SIT za kg
- črne cevi 3/4 cole 100 SIT za kg
- stenske in talne keramične ploščice od 410 do 650 SIT za m²
- vso toplotno izolacijo TERMO Škofja Loka in NOVOTERM Novo mesto po tovarniških cenah
- do nadaljnjega pa tudi v tranzitu Mod. blok 6/1 po 24,70 SIT + prevoz + prometni davek

POZOR
POSODOBLJENA TRGOVINA »OBUTEV«
TUDI ŽE OBRATUJE!

NE PREZRITE !

Da vam nudimo možnost nakupa z zelo ugodnimi krediti na 3, 4, 6, 10 in 12 mesecev po NAJNIZJH obrestnih merah.

ODSLEJ V VSEH PREHRAMBENIH TRGOVINAH PRI NAKUPU NAD 1.000 SIT OZIROMA 2.000 SIT NOVA UGODNOST PRI PLAČILIH S ČEKI Z ODLOGOM PLAČILA!

OZIMNICA
ŠE VEDNO V PRODAJI!
PRIPOROČAMO SE ZA OBISK IN NAKUP!

Mercator
Kmetijsko
gospodarstvo
Kočevje d.o.o.

61330 Kočevje, Kolodvorska 25, Tel.: 061/854-311

TRGOVINI

- Kmetovalec, tel.: 061/851-485
- Delikatesa, tel.: 061/855-183

DISKONTI

- Živila na Roški, tel.: 061/851-077
- Mesnih izdelkov v Stari cerkvi, tel.: 061/851-982

Prodaja mesa in mesnih izdelkov

Ob redni in poznani ponudbi kmetijskega repromateriala, mesa, živil, pijač vas posebej opozarjamo na:

- ugoden nakup ozimnice (jabolka, čebula, krompir)
- trgovina Kmetovalec,
- nakup sadik sadnega drevja in grmovnic - trgovina Kmetovalec,
- nakup kolin - v prodajalnah mesa,
- odkup vseh vrst lesa in suhe robe (tel.: 061/854-311 int. 218 ali 214).

Možnost nakupa na dva čeka za vrednost nad 6.000 SIT!

SE PRIPOROČAMO!